

Yritysvastuun arvo kasvaa

Pörssiyhdyntöön perustettava on tuottaa varallisuutta omistajilleen. Ahtaasti tulkituttuna osakeyhtiön ainoa tehtävä on tuottaa voittoa omistajilleen, jälkimmäistä tulkintaa käyttävät sekä ryöstökapitalistit kannattajat että markkinatalouden vastustajat.

Voiton tavoittelu kuuluu luonnollisesti vapaaseen markkinatalouteen. Parhaiten talous toimi **Adam Smithin** hengessä silloin, kun yksityinen voittontavotelu edistää yhteistä hyvää. Näkymätön käsi kasvattaa hyvinvointia pitkällä aikavälillä. Yksityisen yrityksen varallisuus kasvaa parhaiten silloin, kun ympäröivä yhteiskunta voi hyvin ja vaurastuu.

Jos osakeyhtiön omistajat pitävät yhtiönsä ainoana tehtävänä nopeaa voittontavottelua, se johtaa helposti pitkän aikavälin tappioihin. Pitkavaihtojen sijasta kestävämpi tavoite on yrityksen arvon ja omistajien varallisuuden kasvattaminen kestäväällä tavalla vastuullisena yrityksenä.

Yritysvastuun arvo on alkanut avautua pörssiyhdyntöiden omistajille karulla tavalla. Kaivosyhtiö *Talvivaaran* ja vironomaisten välinpitämättömyys ympäristönsuojelussa eivät tuhoa ainoastaan *Talvivaaran* omistaja-arvoa, vaan pahimmassa tapauksessa laininlyönnit tärjellävät arvokkaita luontokohteita sukupolvien ajaksi. Yhtiö tuotti hetken voittoja omistajilleen, mutta myrkykyvedet eivät varallisuuden mukanaan.

Yritysvastuuta pidettiin monessa pörssiyhdyntöissä lähinnä vitšina vielä kymmenkunta vuotta sitten. Ympäristö- ja yhteiskuntavastuunraportteja ryhdyttiin kirjoittamaan vapaaehtoisesti, paljolti ympäristöjärjestöjen painostuksesta. Metsäteollisuudesta tuli suomalaisen yritysvastuun edelläkävijä, kun asiakkaat alkoivat kysellä hyvän metsänhoidon periaatteiden ja paperintuotannon puhtauden perään.

Vastuunraportit kuuluvat nykyisin hyvän hallinnointitavan ja kirjapitokäytännön suosituksiin. Finanssivaltion ohjeistuksen mukaan raportin pitäisi antaa kuva yrityksen vaikuttavuudesta ympäristöön ja yhteiskuntaan. Ei tarvitse tuntea rakettitehdettä ymmärtääkseen, että vastuullinen yritys kasvattaa omistaja-arvoa enemmän kuin ympäristölle haitallinen yritys.

Tästä huolimatta yritysvastuuseen liittyy edelleen paljon viherpesua. Asioita kerrataan sen mukaan, minkä uskotaan näyttävän hyvältä. Todellisten vahinkojen torjunta alkaa vasta, kun pahin on tapahtunut. Hyvä-uskoiset hölmöt tulevat sekä yrityksille että yhteiskunnalle äärettömän kalliksi. Vahinkojen ennaltaehkäisy ja niihin varautuminen maksavat tuhoihin verrattuna todella vähän.

Talvivaaran toiminta on uhattuna, mutta vastuuta eivät



Kirjoittaja seuraa kolumnien välissä taloutta blogissaan <http://talouden-tulikki.com>

kanna ainoastaan yksittäiset osakkeenomistajat vaan koko yhteiskunta. Luonnon palauttaminen ennalleen saattaa olla jo mahdollon tehtävä. Taloudellisesti kansa joutuu maksunmeheksi, sillä yhtiön suurimpia omistajia ovat sen perustajat **Pekka Perän** jälkeisen valtion sijoitusyhtiö *Solidium* sekä eläkeyhtiöt *Varma* ja *Ilmarinen*. Omistajilla vaaditaan lisää rahaa, jos yhtiö pidetään pystyssä niin kauan, että sotkut saadaan selvitettyä.

Politiittinen syyllisten hakeminen on jo alkanut. Mikä on entisen ympäristöministerin **Paula Lehtomäen** vastuu? Vaikutiko hänen perheensä osakeomistus *Talvivaaran* valvontaan? Vastuullinen omistaja asettaa pitkän aikavälin riskit lyhyen aikavälin tuottojen edelle.

Vaikka jälkiviisuus on viisauden tyhminä laji, niin ihmetyttää, että *Talvivaaran* myrkykkyllä oli eristetty vain yhdellä läpivuotavalla muovikalvolla. Miten yhtiö oli varautunut suuren vuodon tai repeämän hallintaan? Ilmeisesti ei millään tavalla. Se oli halvin ratkaisu. Sekä yritysvastuu että valvonta peittivät.

Yhteiskuntavastuu ei rajoitu vain ympäristönsuojeluun. Verotus, veronkierro ja verosuunnittelu herättä-

VEROPAKKOILU NÄYTTÄÄ HELPOSTI VASTUUNPAKOILUTA.

vät aina tunteikasta keskustelua. On luonnollista, että yritykset pyrkivät minimoimaan veronsa maksimoidakseen voittonsa. Niin kauan kun veroparatiiseja on olemassa, tehokasta verosuunnittelua on vaikea estää. Samaan aikaan yritysten toimiva johto joutuu pohittamaan, kuinka vastuulliselta verosuunnittelu asiakkaiden, omistajien ja muiden sidosryhmien silmissä näyttää. Suomessa toimivat yritykset käyttävät paljon verovarotilla tuotettua palveluita koulutuksesta tuunpakoilulta.

Veroparatiiseissa pestään huumerahaa, diikkaat-toreiden veritrahjoja, oligarkkien miljardivitoja ja muita hämäämistä lähteistä peräisin olevia tuloja. Siihen joukkoon samastuttaminen ei välttämättä ole vastuullisesti toimivalle yritykselle imagovoitto, vaikka se olisi täysin laillista.

Kokonaan toinen kysymys on, kuinka vastuullisesti maan hallitus toimii kasvatattaessaan koko ajan yritysten verorasitusta kotimaassa. Vastaus siihen pitäisi löytää muualta kuin veroparatiisista. **M**